

Premières voor instrumenten

Eigentijds Gaudeamus Muziekweek. Gehoord: 3, 4/9 Muziekgebouw aan 't IJ, Amsterdam. Inl: muziekcentrumnederland.nl

Door JOCHEM VALKENBURG

De Gaudeamus Muziekweek heeft dit jaar niet alleen veel premières van composities, maar ook van muziekinstrumenten. Was op de openingsavond al voor het eerst in de wereldgeschiedenis een kwarttoonaccordeon te horen, gisteren was het bij het Nieuw Ensemble de beurt aan Aquadrup, Luchtpiano, Ritspiano en Kast – de instrumenten die doordrongen tot de finale van de muziekinstrumentenontwerpwedstrijd Eurekafoon! voor middelbare scholieren.

Voor de 'luchtpiano' van Amsterdammers Naphur van Apeldoorn en Ali Oueld Hadj bleek een succes. Het instrument lijkt een soort orgeltje met de felle aanzet van een panfluit en de 'sustain' van een fluitketel. Componist Wilbert Bultink speelde met veel theater de luchtpianopartij in zijn eigen werk, dat erin slaagde de klank van het solo-instrument harmonieus met die van het Nieuw Ensemble te laten mengen.

Claudia Rumondor schreef het eerste stuk ooit voor 'aquadrup'. Dit door vier man bediende waterdruppelinstrument van twee Zeister scholieres had nog wat technische tekortkomingen – het ruiste en kraakte. De namaakdruppels in het ensemble waren succesvoller; geslaagd was vooral het begin dat klonk als een aanzwellend regenbuitje.

Erik de Jong, alias Spinvis, maakte verhalende werken met de 'ritspiano' (een sensuele tango doorspekt met open- en dichtzippende ritsen) en de 'estrello'. De half vergane klank van dit laatste instrument – een houten gevaarte in de vorm van een muzieknoot – paste mooi bij de melancholieke sfeer van De Jongs wiegeliedje over een levend begraven dame.

In de 'kast' van Pieter Tensen uit Hoorn, inderdaad, een houten kast, werd buiten het zicht van alles gebroken: servies? glaswerk? hout? Het bleef vooral een theatraal ding. Uiteindelijk ging de Eurekafoon!-prijs terecht naar het instrument waar volgens de jury 'de meeste muziek in zat': de luchtpiano.

In het 'reguliere' Gaudeamus-programma klonken nog kanshebbers voor de Gaudeamusprijs: bij ASKO|Schönberg *Leaving Santa Monica* van de Amerikaanse Jenny Olivia Johnson, een aantrekkelijk minioperaatje met minimalistische dwarrelingen. De neiging tot een wat vuilere, Michael Gordon-achtige klank had ze verder door mogen zetten.

Parallaxes van de Amerikaan Huck Hodge begeeft zich in niet erg originele arctische sferen vol ijzige belletjes en glazig getingel, maar zit desondanks goed in elkaar. Ook het Nieuw Ensemble speelde nog een juryselectiewerk: *Solar* van de Mexicaan Francisco Castillo Trigueros. Op een stroef begin volgt hierin een prachtig verstild middendeel vol ongrijpbare riedels op de Japanse sho.